Downloaded from www.mycourses.co.za

higher education
& training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

BESTUUR: BOERDERY N5

6 JUNIE 2018

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 8 bladsye.

Downloaded from www.mycourses.co.za

Kopiereg voorbehou

Downloaded from www.mycourses.co.za

VRAAG 1

1.1 1.1.1
- Die entrepreneuriese proses
- Persoonlikheidseienskappe van entrepreneurs (2)

1.1.2
- Skepping van 'n organisasie
- Ekonomiese innovasie
- Winsbejag in die markgerigte sektor (3)

1.1.3
- Kombineer faktore van produksie
- Bepaal belonings vir faktore van produksie
- Beplan die organisasie
- Risiko neem
- Uitbreiding van besigheid (5)

1.1.4
- Ontwikkeling van natuurlike hulpbronne
- Skep werksgeleenthede
- Leierskap in produksie
- Entrepreneurskap as 'n komponent van die vryemark stelsel

(4 × 2) (8)

1.1.5
- Diskrimineer teen kleiner ondernemings
- Verandering in die ekonomiese klimaat
- Verandering in die politiese omgewing
- Demografiese veranderings
- Verandering in die koop patrone van verbruikers
- Verandering in verbruikers gedrag

(Enige VYF toepaslike antwoorde × 1) (5)

1.2

	VENNOOTSKAP	BESLOTE KORPORASIES
1.2.1	Het nie 'n regspersoonlikheid nie	Het eie regspersoonlikheid
1.2.2	Onbeperk	Beperk en lede kan vereis word om borg te teken vir skuld
1.2.3	2–20	1–10
1.2.4	Kan nie voortgaan na die dood van 'n vennoot nie	Kan voortgaan selfs na die dood van 'n lid
1.2.5	Belas op die vennoot se wins	Op lede se belastingopgawes

(5 × 2) (10)

1.3 Eenmansaak - is 'n besigheid wat deur 'n individu geskep is en alle winste gaan na die eienaar van die besigheid (2)

Downloaded from www.mycourses.co.za

Downloaded from www.mycourses.co.za

1.4
- Vestiging is eenvoudig.
- Alle winste van die besigheid behoort aan die eienaar.
- Beëindiging van eenmansaak is relatief maklik.
- Persoonlike aandag aan die eienaar.
- Eienaar neem self besluit.
- Eienaar word slegs een keer op die persoonlike inkomste van die eienaar belas. (5 × 1) (5)

[40]

VRAAG 2

2.1 2.1.1 Vennootskap - is die ooreenkoms tussen twee of meer partye. (2)

2.1.2
- Onderlinge ooreenkoms tussen alle vennote.
- Wanneer die beëindiging (vervaldatum) van die vennootskap bereik word.
- Wanneer veranderinge aan lidmaatskap plaasvind.
- As 'n vennoot insolvent verklaar word in sy persoonlike hoedanigheid, word die vennootskap ontbind. (4)

2.1.3
- Vennote werk in goeie trou teenoor ander.
- Elke vennoot moet bydra wat in die kontrak ooreengekom is en medevennote het die reg om die beloofde bydraevorm van 'n ander vennoot te eis.
- Elke vennoot het die reg om in enige winste te deel.
- Elke vennoot het die reg om toegang tot en die gebruik van enige van die bates van die vennootskap te hê.
- 'n Vennoot kan vergoed word vir enige uitgawes wat hy persoonlik aangegaan het en ook vir enige verliese wat mag ly in die uitvoering van sy verantwoordelikhede as vennoot.
- Elke vennoot het die reg om die vennootskap en mede-vennote te verteenwoordig indien die transaksie binne die aard van die vennootskapsaktiwiteite is.
- Elke vennoot het die reg om insig te hê in die finansiële rekords van die vennootskap.
- Vennote moet mede-vennote voorsien van rekeninge rakende die transaksies wat namens die besigheid aangegaan word.

(Enige 6 × 1) (6)

2.2
- Is ‘n aparte regsentiteit.
- Bied kontinuïteit aan sy lede omdat dit 'n regspersoon is.
- Opstel is relatief goedkoop en maklik.
- Bestuur is heel buigbaar.
- Strukture van besluitneming is nie kompleks nie.
- Mag vir sy lede belangstelling koop en finansiële hulp aan sy lede verskaf.
- 'n Beslote korporasie kan aandele in 'n maatskappy koop en kan ook 'n maatskappy bestuur. (Enige 6 × 2) (12)

Downloaded from www.mycourses.co.za

Downloaded from www.mycourses.co.za

2.3 2.3.1 Risiko

- Dui 'n situasie aan waar daar voldoende inligting is oor die moontlike resultaat✓ sodat die verwagting gegrond kan wees op statistiese waarskynlikhede.✓

Onsekerheid

- Dui onvolmaakte of onvoldoende kennis ✓ oor die resultate van 'n sekere aksie aan.✓ (4)

2.3.2

- Produksie onsekerhede
- Prys onsekerhede
- Risiko a.g.v. veroudering (veroudering)
- Politiese en sosiale onsekerhede
- Menslike onsekerhede
- Finansiële onsekerhede
- Meganiese onsekerhede
- Onsekerhede weens die elemente van die natuur en menslike intervensie (8)

2.3.3

- Diversifikasie
- Buigsaamheid van die besigheid
- Stoor en opbou van reserwes
- Kontrakte
- Vooruitskatting met behulp van beskikbare inligting

(Enige 4 × 1) (4)
[40]

VRAAG 3

3.1 3.1.1

- Hou vir drie tot tien jaar en selfs langer
- Gesentreer op alles aspekte van die hele besigheid
- Dit is gefokus op die toekoms en oorweeg alle moontlike omgewings veranderings
- Deurlopende aanpassing tot die omgewing
- Dit is algemene breë riglyne van die besigheid (5)

3.1.2

- In staat gestel om die eksterne omgewing te ondersoek en te evalueer.
- Meer winsgewende geleenthede vir die plaas kan geïdentifiseer word.
- Vereis beter begrip en bewustheid van geleenthede asook bedreigings in die eksterne omgewing.
- Hulpbronne op die plaas kan dan maklik toegepas word om die eise van die omgewing aan te spreek.
- Boer se optrede en gedagtes volgens 'n langtermynplan.
- Voorsien leiding aan die boer om sy daaglikse aktiwiteite te bestuur.
- Voorsien 'n raamwerk vir besluitneming. (Enige 5 × 1) (5)

Downloaded from www.mycourses.co.za

Downloaded from www.mycourses.co.za

3.2
- Keuse van gewas(se)
- Produksie stelsel gebruik
- Vlak van tegniese bekwaamhede
- Omvang van produksie
- Inset koste
- Uitset (Enige 5 × 1) (5)

3.3
- Bestuur bekwaamhede
- Doelwitte van die boer
- Persoonlike voorkeure
- Beskikbaarheid van fisiese hulpbronne
- Beskikbaarheid van die markte (5)

3.4 Tegnologiese ontwikkelings✓
- Moet aanpassings maak tot ontwikkeling van tegnologie.✓
- Soos saadkultivars, onkruiddoders en plaagdoders, verbouingspraktyke, meganiese toerusting.✓

Ekonomiese veranderings✓
- Vraag na landbou produksie.✓
- Beide plaaslike en internasionale verskaffing van goedere, prys wisseling in inset koste op die plaas.✓

Politiese veranderings✓
- Die wetgewing, grondherstelbeleid, politieke beleide ten opsigte van die vraag na landbouprodukte.✓
- Landboubeleide gevolg deur die regering (subsidies).✓

Sosiale veranderings✓
- Veranderings in die gedrag en samestelling van die populasie,
- Toename en afname in die populasie hoeveelhede.✓
- Demografiese veranderings.✓ (4 × 3) (12)

3.5
- Wat is die toekomstige doelwitte van die boer?
- Wat is die huidige doelwitte en strategieë van die boer?
- Wat is die sterkte en swakheid van die boer?
- Watter hulpbronne het boer tot sy beskikking?
- Wat is die eienskappe van die boerdery omgewing?
- Watter strategiese geleenthede is in die onmiddellike omgewing teenwoordig?
- Hoe kan die boer hierdie geleenthede deur sy en sy onderneming se sterk punte benut?
- Tot watter mate sal die strategie aangepas word om hierdie geleenthede te ontgin?
- Hoe sal die nuwe strategie geïmplementeer word?
- Watter beheermaatreëls kan in plek gestel word om die kanse op sukses te verbeter? (Enige 8 × 1)

(8)

Downloaded from www.mycourses.co.za

Downloaded from www.mycourses.co.za

VRAAG 4

4.1 4.1.1 *Testaat opvolging* vind plaas wanneer die testateur met sy dood 'n wettige testament het✓✓ terwyl *Intestaat opvolging* plaasvind wanneer 'n persoon nie met sy dood 'n wettige testament het nie.✓✓

4.1.2 *Erfgenaam* is 'n persoon wat 'n spesifieke bate ontvang soos beskryf in die testament.✓✓ terwyl *erfgenaam* deel van of die hele erflating ontvang, enige ander oorblyfsel na die skuld van die testament betaal is en die erfgename hul deel van die erflating ontvang het.✓✓

4.1.3 *Substitusie* vind plaas wanneer die testator 'n alternatiewe begunstigde vir 'n spesifieke bate identifiseer ✓✓ terwyl *kodisil* verwys na enige verdere toevoegings of veranderings aan die testament.✓✓

(3 × 4) (12)

4.2
- Die testament moet ten volle aan die einde van die dokument geteken word deur die testator/erflater.
- 'n Ander persoon kan namens hom/haar in testator/erflater se teenwoordigheid teken.
- As die testateur slegs 'n punt maak (kan nie skryf nie) en iemand anders die testament namens hom teken, moet die testament sertifikaat van magistraat, justisie van vrede, kommissaris van eed of notaris hê.
- Die ondertekening van 'n testament moet in die teenwoordigheid van minstens twee gekwalifiseerde getuies plaasvind.
- Die getuies moet die testament onderteken in die teenwoordigheid van die testator of die persoon wat namens die testator teken.
- Alle bladsye op die testament moet onderteken word. (Enige 5 × 2) (10)

4.3
- Die testament moet voldoende fondse aan die oorlewende eggenoot/ vennoot vir die res van sy/haar lewe, voorsien.
- Die testament moet voorsiening maak vir die kontinuïteit van die boerdery.
- Die testament moet die bates regverdig verdeel.
- Die testament moet so ontwerp word dat inkomstebelasting, sowel as boedelbelasting tot die minimum beperk word.
- Die testament moet die testator toelaat om beheer oor sy bates te hou solank hy lewe.
- Die testament moet nie onnodige vertragings of hoë koste in die administrasie van die boedel veroorsaak nie.
- Die testament moet eenvoudig en maklik verstaan word.
- Die testament moet gereeld opdateer word. (Enige 4 × 2) (8)

Downloaded from www.mycourses.co.za

Downloaded from www.mycourses.co.za

4.4
- Om die minderjarige se erfporsie te bestuur.
- Om bevoegde mense toe te laat om die fondse van minderjariges te bestuur wat nie die nodige kennis het om dit te doen nie.
- Om kenners op 'n formele wyse by die bestuur van bates en belegging van kontantfondse van 'n boedel te betrek.
- Om voorsiening te maak vir die voortsetting van die boerdery.
- Om voorsiening te maak vir buigsaamheid in die finale verdeling van bates.
- Om inkomstebelasting en boedelbelasting te verminder. (Enige 5 × 1) (5)

4.5
- Die skepper van die trust
- Familielede
- Vriende
- Banke of trust maatskappye
- Professionele persone, bv. prokureurs of ouditeurs (5)

[40]

VRAAG 5

5.1
5.1.1 B
5.1.2 D
5.1.3 F
5.1.4 A
5.1.5 C

(5 × 2) (10)

5.2
- Hierdie beleide verskil van gewone beleide omdat die premies aftrekbaar is van inkomste tot 'n maksimum bedrag.
- Die opbrengs op die polis is weer belasbaar wanneer dit uitbetaal word.
- By aftrede is een derde van die fondse beskikbaar om opgeneem te word en is vrygestel van belasting.
- By die vroeë dood van die versekerde is alle betalings bygedra tot die fonds plus die persentasie saamgestelde rente, asook een derde van die oorblyfsel belastingvry.
- In die geval van gewone polisse vir individue, is die premie nie aftrekbaar vir belastingdoeleindes nie.
- Uittree-annuïteite kan met lewensdekking of daarsonder gekoop word.
- Annuïteite kan nie aan derde partye ge of gesedeer word nie.
- Hierdie spaarmetode is 'n veilige opsie vir belegging.
- In die geval van insolvensie kan geen eis teen hierdie geld gemaak word nie.
- Die opbrengs van aftree annuïteite kan voor die ouderdom van 55 jaar opgeneem word. (10 × 1) (10)

Downloaded from www.mycourses.co.za

Downloaded from www.mycourses.co.za

5.3 5.3.1
- Verliese weens weersomstandighede.
- Dit sluit droogtes, vloede, haal, wind, ryp, sneeu, donderweer en weerlig in.
- Dit dek ook verliese weens plantsiektes.
- Verliese weens peste.
- Skade veroorsaak deur diere, brandskade en aardbewings.

(Enige 4 × 1) (4)

5.3.2
- Skade veroorsaak deur nalatigheid
- Swak verbouings praktyke
- Diefstal van gewasse (3)

5.3.3
- Premies word bepaal deur die risikovlak gebaseer op die historiese verliese in die omgewing.
- Die hoeveelheid kapitaalbelegging per hektaar vir daardie gewas.
- Premies word bereken per hektaar van die gewas, sowel as die potensiële waarde van die gewas. (3)

5.4 5.4.1 Vergoeding
- Die beginsel is van toepassing op korttermynversekering.
- Om te herstel na presies dieselfde finansiële posisie waarin hy was voordat die versekerde voorval plaasgevind het.
- Die versekerde word vergoed vir die werklike verlies wat gely is.
- Versekerde bates moet verseker word vir die volle waarde.
- Die maksimum bedrag wat vergoed kan word, mag nooit die versekerde bedrag oorskry nie.

5.4.2 Sekuriteit
- Is gemik op dekking teen 'n definitiewe gebeurtenis soos 'n dood of die bereiking van 'n spesifieke ouderdom.
- Voorsiening is gemaak vir die betaling van 'n spesifieke bedrag geld.
- Dit is nie moontlik om die werklike waarde van die verlies te bepaal nie.
- Die skielike dood van die versekerde mag ernstige finansiële implikasies vir die afhanklikes veroorsaak.
- Voorsien sekuriteit vir die toekoms van die afhanklikes.

(2 × 5) (10)
[40]

TOTAAL: 200

Downloaded from www.mycourses.co.za

Kopiereg voorbehou